

Nr 134.

Ankom till riksdagens kansli den 29 maj 1923 kl. 1 e. m.

Utlåtande i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående anslag till underhåll av särskild polis för uppdragande av olovlig införsel av spritdrycker m. m.

(3:e avd.)

I den till riksdagen den 8 januari 1923 avlåtna propositionen (nr 1) angående statsverkets tillstånd och behov för budgetåret 1923—1924 hade Kungl. Maj:t under femte huvudtiteln (punkt 123) föreslagit riksdagen att i avvaktan på den proposition, som kunde komma att avlåtas i ämnet, till underhåll av särskild polis för uppdragande av olovlig införsel av spritdrycker m. m. för sagda budgetår beräkna ett extra anslag av 125,000 kronor.

Sedermera har Kungl. Maj:t i en den 26 januari 1923 dagtecknad proposition, nr 36, vilken hänvisats till statsutskottets förberedande behandling, under åberopande av bilagt utdrag av statsrådsprotokollet över socialärenden för samma dag, föreslagit riksdagen att till underhåll av särskild polis för uppdragande av olovlig införsel av spritdrycker m. m. för budgetåret 1923—1924 anvisa ett extra anslag av 125,000 kronor.

Beträffande utredningen i ärendet får utskottet hänvisa till åberopade statsrådsprotokollet.

I sitt utlåtande nr 133 i anledning av Kungl. Maj:ts under sjunde huvudtiteln av statsverkspropositionen gjorda framställning angående tullverkets utgiftsstaten m. m. jämte en i ämnet väckt motion har statsutskottet i fråga om Kungl. Maj:ts förslag om ett anslag å 300,000 kronor för vidtagande av åtgärder till bekämpande av olovlig varuinförsel m. m. anfört, att det, utan att särskilt behöva framhållas, torde vara en allmänt känd sak, att den i all synnerhet efter världskrigets utbrott florerande smugglingen — framför allt av spritdrycker — tagit en sådan omfattning, att kraftiga åtgärder måste vidtagas, för att icke den därav härflytande demoralisationen skall gripa omkring sig och anställa allvarlig skada. Utskottet har sålunda i likhet med departementschefen

*Utskottets
yttrande.*

ansett det i första hand vara nödvändigt, att den personal, som på ett tidigare stadium hade att söka förhindra ifrågavarande smugglingstrafik, nämligen tullverkets kustbevakning, så utrustades, att dess arbete i angivna syfte kunde bliva mera effektivt än vad som nu vore händelsen. Utskottet har ock tillstyrkt det av Kungl. Maj:t för ändamålet äskade anslagsbeloppet.

För att i möjligaste mån hämma den sig alltmer utbredande smugglingen har Kungl. Maj:t vidare för årets riksdag framlagt förslag dels till lag om straff för olovlig varuinförsel dels ock till lag angående förbud i vissa fall mot införsel av spritdrycker och vin till svenskt territorialvatten, rörande vilka förslag sammansatta bevillnings- och första lagutskottet avgivit utlåtande, varjämte, vad särskilt smuggling av spirituosa angår, Kungl. Maj:t i nu föreliggande proposition föreslagit riksdagen att till underhåll av särskild polis för uppdragande av olovlig införsel av spritdrycker m. m. anvisa ett anslag av 125,000 kronor.

Vad sistberörda förslag nu vidkommer, innebär detsamma, att statsverket skulle förskjuta två tredjedelar av kostnaderna för den för spritsmugglingens stävjande av stadsfullmäktige i Stockholm beslutade tullpolisavdelningen vid Stockholms polis samt att, då de missförhållanden, som föranlett förslaget härutinnan, icke vore säregna för Stockholms stad och län, utan även, om än i allmänhet i mindre utsträckning, återfunnes även i andra delar av landet, särskilt i Skåne och på västkusten, visst belopp måtte ställas till Kungl. Maj:ts förfogande för rådande av bot mot berörda missförhållanden även annorstädes.

Vid den prövning, utskottet ägnat det sålunda framlagda förslaget, har utskottet uppmärksammat, att åtgärder i nu ifrågavarande syfte i viss mån redan av statsverket vidtagits. Enligt vad Kungl. Maj:ts proposition nr 226 med förslag till lag om straff för olovlig varuinförsel m. m. utvisar, har sålunda för kustbevakningen i Stockholms skärgård anskaffats en ny, jämförelsevis snabbgående motorbåt och har vidare åt en person med detektivutbildning lämnats i uppdrag att i Skåne verkställa vissa undersökningar, vilka i åtskilliga fall lett till smugglares upptäckande och lagförande samt i övrigt konstaterat förekomsten av organiserade smugglarband. Slutligen har för en del av kustbevakningspersonalen anordnats särskilda kurser, omfattande bland annat handledning i spaningsarbete.

Såsom ett led i strävandena att motarbeta olovlig införsel av rusdrycker skulle nu enligt Kungl. Maj:ts förevarande proposition en ny organisation bildas. Detta förslag har utskottet, särskilt med hänsyn

till de vittgående konsekvenser ett bifall till förslaget ifråga otvivelaktigt komme att få, för sin del icke kunnat biträda. Därest — oavsett det för spritsmugglingens hämmande gynnsamma resultat ett antagande helt eller delvis av de lagförslag, Kungl. Maj:t, enligt vad ovan nämnts, underställt riksdagens prövning, kan komma att medföra — hittills för stävjande av smuggling vidtagna och av utskottet förordade åtgärder skulle visa sig icke vara tillräckliga, synes enligt utskottets mening i allt fall en ny organisation icke vara tillräddig. Skulle för ändamålet ifråga anställandet av ytterligare personal visa sig erforderligt, torde alltså en mot behovet svarande förstärkning av tullverkets arbetskrafter bära åvägbringas och torde i övrigt hinder icke föreligga för Kungl. Maj:t att med till buds stående medel och på hittills inslagna vägar vidtaga de ytterligare åtgärder, som för syftets uppnående kunna visa sig nödiga.

Under hänvisning till vad sålunda anförts, får utskottet alltså hemställa,

att Kungl. Maj:ts förevarande proposition icke må vinna riksdagen bifall.

Stockholm den 29 maj 1923.

På statsutskottets vägnar:

S. H. KVARNZELIUS.

Vid förestående ärendes slutbehandling inom utskottet hava närvarit:

från första kammaren: herrar *S. H. Kvarnzelius*, *A. C. Lindblad*, *C. J. G. Swartz*, *N. A. Nilsson* i Kabbarp, *H. F. Lamm*, *C. P. V. Nilsson* i Gränebo, *J. L. Widell*, *C. G. Ekman*, *J. Nilsson* i Malmö, *O. Bergqvist*, *E. A. Hallin* och *C. Johansson* i Hälsingborg samt

från andra kammaren: herrar *A. Anderson* i Råstock, *K. V. Rydén*, *J. Jönsson* i Revinge, *O. H:son Waldén*, *C. R. Jansson* i Falun, *O. Olsson* i Kullenbergs-
torp, *S. Bengtsson* i Norup, *A. Å. Törnkvist* i Karlskrona, *P. M. Olsson* i Blädinge, *B. F:son Holmgren*, *A. E. Ljungberg* och *S. Persson* i Fritorp.

Reservation

av herrar *S. H. Kvarnzelius, H. F. Lamm, C. G. Ekman, J. Nilsson* i Malmö, *C. Johansson* i Hälsingborg, *K. V. Rydén, J. Jönsson* i Revinge, *O. H:son Waldén, A. Å. Törnkvist* i Karlskrona och *A. E. Ljungberg*, vilka ansett, att utskottets yttrande och förslag bort hava följande lydelse:

»I sitt utlåtande — — — — — anslagsbeloppet.

För att i möjligaste mån — — — — — 125,000 kronor.

Vad sistberörda förslag nu vidkommer, grundar sig detsamma på ett av en särskilt tillsatt kommitté, bestående av polismästaren i Stockholm, landssekreteraren i Stockholms län samt kustbevakningsinspektören avgivet utlåtande i ämnet, över vilket utlåtande överståthållarämbetet, kontrollstyrelsen och generaltullstyrelsen yttrat sig och därvid uttalat sin anslutning till detsamma. Förslaget ifråga innebär, att statsverket skulle förskjuta två tredjedelar av kostnaderna för den för sprit-smugglingens stävjande av stadsfullmäktige i Stockholm redan beslutade tullpolisavdelningen vid Stockholms polis samt att, då de missförhållanden, som föranlett framläggandet av förslaget härutinnan, icke vore säregna för Stockholms stad och län, utan även, om än i allmänhet i mindre utsträckning, återfunnes även i andra delar av landet, särskilt i Skåne och på västkusten, visst belopp måtte ställas till Kungl. Maj:ts förfogande för rådande av bot mot berörda missförhållanden även annorstädes.

Vid den prövning, utskottet ägnat det sålunda framlagda förslaget, har utskottet uppmärksammat, att åtgärder i nu ifrågavarande syfte i viss mån redan av statsverket vidtagits. Enligt vad Kungl. Maj:ts proposition nr 226 med förslag till lag om straff för olovlig varuinförsel m. m. utvisar, har sålunda för kustbevakningen i Stockholms skärgård anskaffats en ny, jämförelsevis snabbgående motorbåt och har vidare åt en person med detektivutbildning lämnats i uppdrag att i Skåne verkställa vissa undersökningar, vilka i åtskilliga fall lett till smugglares upptäckande och lagförande samt i övrigt konstaterat förekomsten av organiserade smugglarband. Slutligen har för en del av kustbevakningspersonalen anordnats särskilda kurser, omfattande bland annat handledning i spaningsarbete. Ehuru dessa åtgärder otvivelaktigt varit

av stort gagn, synas de emellertid icke vara tillräckliga. I likhet med departementschefen anser utskottet sålunda, att oavsett det för sprit-smugglingens hämmande gynnsamma resultat ett antagande helt eller delvis av de lagförslag, Kungl. Maj:t, enligt vad ovan nämnts, underställt riksdagens prövning, kan komma att medföra, ytterligare och kraftigare åtgärder för berörda ändamål böra av statsmakterna vidtagas. Vad Kungl. Maj:t i föreliggande proposition i sådant hänseende föreslagit har utskottet funnit sig böra tillstyrka. Utskottet vill dock uttryckligen betona, att de anordningar i berörda syfte, utskottet sålunda förordar, allenast äro avsedda att försöksvis träffas och att utskottet genom sin tillstyrkan av Kungl. Maj:ts förslag härutinnan alltså icke får anses hava bundit sig för en fortbestående organisation å ifrågasvarande område.

Vad slutligen beträffar de av Kungl. Maj:t beräknade kostnaderna för den planerade verksamheten samt dessa kostnaders fördelning har utskottet icke funnit skäl till erinran mot vad i nämnda hänseende föreslagits, dock att utskottet ansett, att för beredande av erforderliga medel för ändamålet rusdrycksmedelsfonden torde böra tagas i anspråk; och kommer utskottet, i händelse riksdagen delar denna uppfattning, att framdeles under riksdagen avgiva förslag i sådant hänseende. Utskottet får i detta sammanhang erinra om, att Kungl. Maj:ts i proposition nr 12 till årets riksdag framlagda förslag till förordning angående visst undantag för budgetåret 1923—1924 från föreskrifterna i förordningen den 18 juli 1913 angående statsverkets fond av rusdrycksmedel icke vunnit riksdagens bifall.

Under hänvisning till vad sålunda anförts får utskottet alltså hemställa,

att riksdagen må till underhåll av särskild polis för uppdagande av olovlig införsel av spritdrycker m. m. för budgetåret 1923—1924 anvisa ett extra anslag av 125,000 kronor.»